

Inhoudsopgave

0 Samenvatting	5
1 Inleiding	11
1.1 Algemeen	11
1.2 Planstructuur	11
1.3 Procedure	13
1.4 Opzet van het plan	13
1.5 Relaties met andere beleidsterreinen	14
1.6 Overzicht van de inhoud	14
2 Beschrijving van het waterhuishoudkundig systeem	17
2.1 Ligging van het plangebied	17
2.2 Bodemgesteldheid	17
2.3 Grondgebruik	17
2.4 Hydrologie	17
2.5 Watersystemen	18
2.6 Watertypen	18
3 Functietoekenning	19
3.1 Algemeen	19
3.2 Nadere uitwerking functie natuurgebied	19
4 Doelstellingen	21
4.1 Algemeen	21
4.2 Normering	23
5 Evaluatie van het huidige waterbeheer	27
5.0 Algemeen	27
5.1 Doelstelling ecologische functie	27
5.2 Gebiedsgerichte doelstellingen	29
5.3 Gebruiksgerichte doelstellingen	30
6 Milieubelastende stoffen	33
6.0 Algemeen	33
6.1 Waterkwaliteitsmeting	33
6.2 Sanering waterbodems	35
6.3 Vergunningen en meldingen Wvo	36
6.3.0 Algemeen	36
6.3.1 Lozingenbeleid	37
6.3.2 Verlenen van vergunningen inclusief meldingen	39
6.3.3 Ontwikkelen van emissiebeleid voor diffuse bronnen	41
6.4 Handhaving Wvo	43
6.5 Rioleringsbeleid	46
6.5.0 Algemeen	46
6.5.1 Beleid voor lozingen uit een bestaande riolering	46
6.5.2 Beleid voor lozingen op een zuiveringstechnisch werk	50
6.5.3 Beleid voor lozingen door het ontbreken van riolering	51
6.6 Transport van afvalwater	54
6.7 Zuivering van afvalwater	55
6.8 Verwerken en afzetten van slib	56

7 Inrichting en beheer	59
7.0 Algemeen	59
7.1 Beheer en onderhoud watergangen en kunstwerken	59
7.1.0 Algemeen	59
7.1.1 Keur en legger	59
7.1.2 Aanleg en onderhoud watergangen	62
7.1.3 Aanleg en onderhoud kunstwerken	64
7.2 Baggeren	64
7.2.0 Algemeen	64
7.2.1 Baggerprogramma	65
7.2.2 Verwijderen van niet of licht verontreinigde baggerspecie	68
7.2.3 Verwijderen van verontreinigde bagger	69
7.2.4 Bijdrage aan het verwijderen van verontreinigde baggerspecie door derden ..	69
7.3 Handhaving peilbesluiten	71
7.3.0 Algemeen	71
7.3.1 Peilbesluiten	71
7.3.2 Peilbeheer	76
7.4 Vergunningen en ontheffingen waterkwantiteitsbeheer	79
7.5 Handhaving waterkwantiteitsbeheer	81
7.6 Projecten integraal waterbeheer	82
8 Samenwerking	87
8.1 Planvorming integraal waterbeheer	87
8.2 Strategische plannen van derden	88
8.3 Calamiteitenbestrijding	89
8.4 Voorzieningen verwante belangen waterkwantiteitsbeheer	91
9 Communicatie	93
9.1 Algemeen	93
9.2 Doelgroepenbenadering	93
9.3 Onderwerpen	93
9.4 Gebiedsgerichte plannen en stedelijk waterplannen	94
10 Strategie gebiedsgerichte plannen	95
10.0 Algemeen	95
10.1 Methodiek	95
10.2 Maatregelen	95
10.3 Prioritering	96
10.4 Strategie	96
10.5 Realisatie van de doelstellingen	97
10.6 Monitoring	99
10.7 Financiële consequenties	99
11 Financiële aspecten	101
11.0 Algemeen	101
11.1 Kosten van de beleidsproducten	101
11.2 Kosten per taakveld	103
11.3 Tarieven	104
Literatuurlijst	107
Bijlage 1: Lijst gebruikte afkortingen	109
Bijlage 2: Overzicht actiepunten	113
Bijlage 3: Begrippenlijst	119

Overzicht kaarten:

1. Plangebied en gebiedsindeling
2. Bodemkaart
3. Grondgebruik
4. Gebruiksfuncties grond- en/of oppervlaktewater
5. Gebiedsfuncties grond- en/of oppervlaktewater
6. Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)
7. Verdrogingsgevoelige waardevolle gebieden

0 Samenvatting

Algemeen

Het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid 2 (1999-2003) is het gemeenschappelijke waterbeheersplan van de hoogheemraadschappen van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden en van de Krimpenerwaard, de waterschappen De Brielse Dijkkring, Goeree-Overflakkee, De Grootte Waard en IJsselmonde en het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden. Het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid 2 (IWBP 2) vormt het logische vervolg op het eerste Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid (IWBP) (1992-1997) en sluit qua beleidskader hierop aan.

Planstructuur

Het IWBP 2 omvat een hoofdplan en zeven meerjarenplannen. In het hoofdplan zijn de functietoekenning, de doelstellingen per functie alsmede het beleid vastgelegd. De meerjarenplannen vormen per waterschap een nadere uitwerking van het hoofdplan. In de meerjarenplannen staan de in de planperiode uit te voeren maatregelen centraal. Tevens is de meerjarenbegroting voor het taakonderdeel waterbeheer in de meerjarenplannen opgenomen. De planstructuur rond het IWBP 2 bestaat tevens uit gebiedsgerichte plannen en stedelijk waterplannen.

Gebiedsgerichte plannen en stedelijk waterplannen

De gebiedsgerichte plannen hebben betrekking op het landelijk gebied en omvatten de periode 1999 tot en met 2009. In deze plannen zijn de maatregelen benoemd die moeten worden uitgevoerd om de doelstellingen volgens een daarvoor gekozen strategie te bereiken. Voor de stedelijke gebieden bestaat het voornemen om per gemeente een stedelijk waterplan op te stellen. De uit de gebiedsgerichte plannen en stedelijk waterplannen voortvloeiende maatregelen worden opgenomen in de meerjarenplannen.

BBP-systematiek

Bij de opzet voor het IWBP 2 is gekozen voor het volgen van de BBP-systematiek (Beleids- en Beheerproces). In het kader van deze BBP-systematiek worden de taakvelden van de waterschappen onderverdeeld in processen. Deze processen worden vervolgens onderverdeeld in producten op diverse niveau's. Op bestuurlijk niveau zijn de zogenaamde beleids- en beheerproducten van belang. De systematiek heeft als voordeel dat de producten die de waterschappen leveren inzichtelijk worden gemaakt, alsmede de te realiseren prestaties en de kosten die het realiseren van deze producten met zich meebrengen. Het in het IWBP 2 opgenomen beleid is onderverdeeld naar de beleidsproducten zoals deze in het kader van het BBP worden onderscheiden. De beleidsproducten zijn hiertoe verdeeld over de onderwerpen milieubelastende stoffen, inrichting en beheer, samenwerking en communicatie.

Watersysteembenadering

Per beleidsproduct worden de waterkwantitatieve- en waterkwalitatieve aspecten geïntegreerd behandeld, waardoor het plan een verregaand integraal karakter heeft. Naast deze interne samenhang is er aandacht voor de externe samenhangen, namelijk de relatie tussen het waterbeheer en andere beleidsterreinen. Met name de relatie tussen het waterbeheer en de ruimtelijke ordening verdient daarbij bijzondere aandacht.

Afstemming functietoekenning en bestemmingsplannen

De waterschappen zullen in de planperiode een notitie opstellen waarin zij aangeven hoe de afstemming tussen de ruimtelijke ordening en de functietoekenning concreet kan worden ingevuld. Wanneer nieuwe bestemmingsplannen worden opgesteld, is het van groot belang dat rekening wordt gehouden met de toegekende functies. De waterschappen zullen richtlijnen opstellen voor het beoordelen van bestemmingsplannen.

Plangebied

Het plangebied betreft globaal het deel van Zuid-Holland dat ligt ten zuiden van de Nieuwe Waterweg, de Nieuwe Maas en de Hollandsche IJssel en loopt vanaf Vianen in het oosten tot aan Ouddorp aan de Noordzeekust. Het grootste deel van het grondoppervlak is in gebruik als landbouwgrond, waarbij de regionale verschillen in bodemopbouw het type landbouw bepalen.

Functietoekenning

In het provinciaal Waterhuishoudingsplan 1990-1995 en de partiële herziening van het provinciaal Waterhuishoudingsplan zijn aan het water en de bodem functies toegekend. In het IWBP 2 is deze functietoekenning overgenomen. In het kader van deze functietoekenning wordt een onderscheid gemaakt in de algemeen voorkomende ecologische functie, deze functie is toegekend aan alle oppervlaktewateren in het plangebied, de gebiedsgerichte functies, bijvoorbeeld agrarisch gebied of natuurgebied, en de gebruikgerichte functies, zoals viswater, recreatiewater en zwemwater.

Doelstellingen

In diverse rijks- en provinciale nota's is vastgelegd wat de doelstellingen zijn voor het waterbeheer. In het IWBP 2 worden de doelstellingen die moeten worden gerealiseerd per functie onderverdeeld naar de volgende drie gezichtspunten: kwaliteit oppervlaktewater en waterbodembodem, waterkwantiteit en oevers en ecologische infrastructuur. Indien binnen één waterstaatkundige eenheid meerdere functies zijn toegekend, kan het voorkomen dat de aan deze verschillende functies gerelateerde doelstellingen conflicteren. De waterschappen verkiezen in dat geval waterhuishoudkundige scheiding van de verschillende functies boven realisering van de zwaarste doelstelling.

Strategie

In het IWBP is aangegeven dat de waterbeheerders biologisch gezond water realiseren in 1995 en de Algemene Milieukwaliteit in het jaar 2000. Deze doelstellingen komen voort uit de derde Nota Waterhuishouding en het provinciaal Waterhuishoudingsplan. Duidelijk is dat deze doelstellingen niet zullen worden gehaald binnen de aangegeven termijnen. De waterbeheerders hebben onderzocht wanneer de doelstellingen wel gehaald kunnen worden en welke inspanningen daarvoor benodigd zijn. De termijnen waarop de doelstellingen gehaald kunnen worden zijn als volgt:

- biologisch gezond in 2004;
- de minimumkwaliteit voor milieuschadelijke stoffen in 2004;
- de minimumkwaliteit voor nutriënten in 2010;
- de overige doelstellingen in 2010.

Bij het realiseren van bovenstaande doelstellingen zal prioriteit worden gegeven aan de meest kansrijke watergangen. Dit zijn watergangen gelegen binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, watergangen in natuurgebieden, watergangen in ANL-gebieden, brede hoofdwatergangen en brede sloten. Voor de milieuschadelijke stoffen is het streven erop gericht zo snel mogelijk tot een verlaging van de gehalten in het oppervlaktewater te komen.

Evaluatie huidige waterbeheer

Hoewel met de uitvoering van het IWBP belangrijke vorderingen zijn geboekt ten aanzien van het bereiken van de doelstellingen, zijn niet alle doelstellingen binnen de daarvoor geldende termijnen gerealiseerd. Belangrijke aandachtspunten voor wat betreft de ecologische functie, die geldt voor alle wateren, zijn het bereiken van de minimumkwaliteit, biologisch gezond en het realiseren van de streefdiepten die nodig zijn voor het bereiken van biologisch gezond water. Voor wat betreft de gebiedsgerichte functies zijn voor natuurgebieden en ANL-gebieden aandachtspunten het bereiken van de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen en het tegengaan van versnippering door het realiseren van verbindingzones en inpassing in het landschapsbeeld. Ook voor ecologische aandachtgebieden is het bereiken van de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen een aandachtspunt. Voor wat betreft de gebruikgerichte functies vormen voor recreatiewater het doorzicht, voor viswater de waterkwaliteitsdoelstellingen en de passeerbaarheid van kunstwerken en voldoende waterdiepte aandachtspunten.

Milieubelastende stoffen

Algemeen

Het onderdeel milieubelastende stoffen bestaat uit de volgende beleidsproducten behorende tot het taakveld waterkwaliteitsbeheer: waterkwaliteitsmeting, sanering waterbodems, vergunningen en meldingen Wvo, handhaving Wvo, rioleringsbeleid, transport van afvalwater, zuivering van afvalwater en verwerken en afzetten van slib.

Diffuse bronnen

De belasting uit diffuse bronnen wordt als één van de grootste knelpunten voor het bereiken van de gewenste kwaliteit van het oppervlaktewater beschouwd. Zowel op landelijk als op provinciaal niveau zijn diverse speerpunten en acties geformuleerd om te komen tot een adequate aanpak van diffuse bronnen. In de provincie Zuid-Holland is hiertoe een Regioteam Diffuse Bronnen opgericht. Aandachtsgebieden zijn onder andere bouwmaterialen, afgifte van wegen en railverkeer, atmosferische depositie, recreatievaart en het gebruik van bestrijdingsmiddelen in stedelijke gebieden. Voor het gebied Zuid-Holland Zuid is inmiddels een inventariserend onderzoek uitgevoerd naar de omvang en herkomst van diffuse bronnen. In aansluiting op dit onderzoek zal een Plan van Aanpak worden opgesteld. Ten aanzien van de landbouw zal verder invulling worden gegeven aan het Plan van Aanpak Opengrondsteelten.

Riolering buitengebied

Een andere belangrijke bron van vervuiling vormen de riooloverstorten en de directe lozingen van afvalwater in oppervlaktewater, met name in buitengebieden waar geen rioleringen aanwezig zijn. Op grond van de zogenaamde zorgplicht moeten alle panden binnen een gemeente worden aangesloten op de riolering. De provincie kan criteria vaststellen op grond waarvan ontheffing van deze zorgplicht kan worden verkregen. De aanleg van riolering wordt zoveel mogelijk bevorderd en daar waar geen riolering wordt aangelegd zal de waterkwaliteitsbeheerder in overleg met de gemeente treden voor het treffen van alternatieve maatregelen.

Inrichting en beheer

Algemeen

Het onderwerp inrichting en beheer bestaat uit de volgende beleidsproducten: beheer en onderhoud watergangen en kunstwerken, baggeren, handhaving peilbesluiten, vergunningen en ontheffingen waterkwantiteitsbeheer, handhaving waterkwantiteitsbeheer en projecten integraal waterbeheer.

Onderhoud en aanleg hoofdwatgangen

Bij de herziening van de leggers worden de waterkwantiteitsbeheerders onderhoudsplichtige voor zowel het gewoon als het buitengewoon onderhoud van alle hoofdwatgangen. Een en ander op basis van de vigerende waterschapsreglementen. Bij de uitbreiding van stedelijk gebied dragen de gemeenten de kosten die gemoed zijn met de aanleg van hoofdwatgangen en verdisconteren deze kosten in de grondprijs. De waterkwantiteitsbeheerders nemen de nieuwe hoofdwatgangen in onderhoud.

Bemonsteringsplicht

De waterkwantiteitsbeheerders nemen de bemonstering voor hun rekening van alle waterbodems die volgens de Nota Uitwerking Baggerbeleid II voor bemonstering in aanmerking komen, voor zover in onderhoud bij particulieren. De waterbodems die niet onder de bemonsteringsplicht vallen, worden in beginsel niet bemonsterd tenzij een derde een verontreiniging vermoedt en om bemonstering verzoekt. De kosten hiervan komen voor rekening van de derde wanneer geen verontreiniging wordt geconstateerd. Bij een aanwezige verontreiniging komen de kosten voor rekening van de waterkwantiteitsbeheerder.

Baggeren

De waterschappen nemen het verwijderen van verontreinigde baggerspecie over van onderhoudsplichtige particulieren. De waterschappen dragen alleen de meerkosten. De regeling is alleen van toepassing op situaties waarin de veroorzaker van de verontreiniging niet bekend is en geen sprake is van achterstallig onderhoud. In 1999 zal worden bezien of een regeling ten aanzien van het verwijderen van verontreinigde baggerspecie door niet-particulieren gewenst en mogelijk is. Bij een positieve uitkomst kan specifiek voor wat betreft de gemeenten worden gedacht aan integratie van de baggerspecieproblematiek in de in de planperiode op te stellen stedelijk waterplannen.

Verdrogingsbestrijding

In het kader van de verdrogingsbestrijding zullen voor verdrogingsgevoelige waardevolle gebieden afzonderlijke peilbesluiten worden vastgesteld. Een verdrogingsgevoelig waardevol gebied heeft als hoofd- of nevenfunctie natuur, heeft een minimale oppervlakte van circa 5 hectare en voor

de in het gebied aanwezige natuurwaarden is een adequate waterhuishouding vereist. Voor het realiseren van het gewenste natuurdoeltype zal een keuze worden gemaakt uit een combinatie van maatregelen op het gebied van peilbeheer en inrichtingsmaatregelen. Voor gebieden met de hoofdfunctie natuur kan worden gedacht aan waterhuishoudkundige isolatie, hogere peilen en een meer natuurlijk peilverloop, al dan niet in combinatie met inrichtingsmaatregelen. Voor gebieden met de nevenfunctie natuur zal het accent naast terughoudendheid ten aanzien van peilverlaging veeleer liggen op het treffen van inrichtingsmaatregelen. Indien door de hydrologische isolatie van een verdrogingsgevoelig gebied in de omgeving vernattings schade optreedt, zal deze schade gecompenseerd worden.

Optimalisatie waterhuishouding

De in september 1998 in het westelijk deel van Zuid-Holland Zuid en eind oktober/begin november 1998 in het meer oostelijk deel van Zuid-Holland Zuid in meer of mindere mate opgetreden wateroverlast is voor de waterbeheerders aanleiding geweest te bezien of en zo ja in welke mate optimalisatie van de waterhuishouding gewenst is. Hiertoe hebben de waterbeheerders op hoofdlijnen de volgende maatregelen genomen:

- De in meer of mindere mate opgetreden wateroverlast is geëvalueerd. Dit heeft voor een aantal beheersgebieden geresulteerd in concrete actiepunten;
- Voor een aantal beheersgebieden is of wordt onderzoek verricht naar de waterhuishouding;
- In een aantal beheersgebieden zijn of worden maatregelen uitgevoerd die tot doel hebben de waterhuishouding te optimaliseren;
- In de calamiteitenplannen zal bijzondere aandacht worden geschonken aan wateroverlast ten gevolge van overvloedige neerslag.

De nadere uitwerking van bovengenoemde maatregelen zal plaatsvinden in de meerjarenplannen voor de periode 2000-2004.

Projecten integraal waterbeheer

In het kader van het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid zijn c.q. worden uitgevoerd: 7 baggerprojecten, 18 oeverinrichtingsprojecten, 16 gebiedsgerichte projecten, 6 projecten stedelijk water en 1 project waterbodemsanering.

Samenwerking

Algemeen

Het onderdeel samenwerking bestaat uit de beleidsproducten planvorming integraal waterbeheer, strategische plannen van derden, calamiteitenbestrijding en voorzieningen verwante belangen waterkwantiteitsbeheer.

Stedelijk waterplannen

De waterschappen streven er naar om aan het einde van de planperiode van het IWBP 2, oftewel 2003, voor alle binnen het gebied Zuid-Holland Zuid gelegen gemeenten een stedelijk waterplan beschikbaar te hebben. Deze stedelijk waterplannen zullen per gemeente in nauwe samenwerking tussen de betreffende gemeente, het zuiveringsschap en de betrokken waterkwantiteitsbeheerder worden opgesteld. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de ervaringen die zijn opgedaan in het kader van de projecten stedelijk water in de gemeenten Hellevoetsluis, Oud-Beijerland, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Spijkenisse en Vianen. Voor het opstellen van de stedelijk waterplannen zal in 1998 een handboek worden ontwikkeld, inclusief een kostenverdelingsstaat voor de uit te voeren maatregelen.

Visstandbeheerplannen

De verantwoordelijkheid voor het visstandbeheer ligt bij de visstandbeheerders in het plangebied. Het visstandbeheer heeft echter ook invloed op de waterkwaliteit, bijvoorbeeld als gevolg van bodemwoelende vissoorten. De waterschappen zullen in overleg met de visstandbeheerders gezamenlijk visstandbeheerplannen opstellen. Deze maatregel maakt reeds deel uit van de respectieve gebiedsgerichte plannen.

Communicatie

Bij het IWBP lag het accent op voorlichting over projecten. Inmiddels is onderkend dat voldoende betrokkenheid en draagvlak bij de relevante doelgroepen noodzakelijk is om maatregelen effectief

te kunnen uitvoeren en de doelstellingen te bereiken. Gezien deze ontwikkeling heeft de overwegend eenzijdige voorlichting plaats gemaakt voor tweezijdige in- en externe communicatie. Onderwerpen die in dit kader meer specifiek aandacht behoeven zijn: realisatie van de streefdiepten, inrichting en beheer van oevers, natuurvriendelijk onderhoud van watergangen, realisatie van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, goede kwaliteit van zwem- en recreatiewater, visstandbeheer en de aanpak van diffuse lozingen en riooloverstorten.

Financiële aspecten

De totale kosten van het taakveld waterkwantiteitsbeheer nemen binnen Zuid-Holland Zuid toe van f 45.150.000,- in 1999 tot f 48.410.000,- in 2003 en laten daarmee een gemiddelde jaarlijkse stijging zien van 1,44%. De totale kosten van het taakveld waterkwaliteitsbeheer nemen toe van f 148.009.000,- in 1999 tot f 175.479.000,- in 2003 en laten daarmee een gemiddelde jaarlijkse stijging zien van 3,72%. Het gemiddelde tarief gebouwd laat in de planperiode een gemiddelde jaarlijkse stijging zien van 1,13%, het gemiddelde tarief ongebouwd een gemiddelde jaarlijkse stijging van 1,71% en het gemiddelde tarief ingezetenen een gemiddelde jaarlijkse stijging van 1,15%. De verontreinigingsheffing laat in de planperiode een gemiddelde jaarlijkse stijging zien van 3,00%.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Inleiding

Het waterbeheer in het gebied dat wordt aangeduid als Zuid-Holland Zuid wordt uitgevoerd door de waterschappen De Brielse Dijkkring, Goeree-Overflakkee, De Grootte Waard en IJsselmonde, de hoogheemraadschappen van de Alblasterwaard en de Vijfheerenlanden en van de Krimpenerwaard, alsmede het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden. Deze waterschappen hebben in april 1990 een intentieverklaring ondertekend waarin de intensivering van de samenwerking op het gebied van het waterbeheer, waaronder het gezamenlijk opstellen van een integraal waterbeheersplan, centraal stond. Dit heeft geresulteerd in het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid (IWBP). Dit beheersplan heeft betrekking op de periode 1992 tot en met 1997.

IWBP 2

In vervolg op het IWBP zijn in 1996 de voorbereidingen gestart om te komen tot een nieuw IWBP, het IWBP 2. Het IWBP 2 omvat de periode 1999 tot en met 2003 en zal evenals het IWBP bestaan uit één hoofdplan en zeven meerjarenplannen. Het IWBP 2 vormt het logische vervolg op het IWBP en sluit qua beleidskader hierop aan. Ter overbrugging van de planperiodes van het IWBP (1992-1997) en het IWBP 2 (1999-2003) is de planperiode van het IWBP, met goedkeuring van het college van Gedeputeerde Staten, verlengd tot het moment van inwerkingtreding van het IWBP 2. Het IWBP 2 geeft ten aanzien van het realiseren van de doelstellingen een doorkijk naar het jaar 2010.

Gebiedsgerichte plannen

Teneinde het IWBP 2 voor wat betreft de te nemen maatregelen zo concreet als mogelijk te laten zijn, is besloten om per beheersgebied een zogenaamd gebiedsgericht plan op te stellen. In deze gebiedsgerichte plannen wordt op basis van een analyse bepaald of en zo ja in hoeverre de bestaande situatie afwijkt van de in het hoofdplan van het IWBP 2 opgenomen doelstellingen. Vervolgens zijn maatregelen geformuleerd om deze doelstellingen te bereiken. De uitvoering van deze maatregelen is gepland volgens een strategie, die voor alle beheersgebieden in Zuid-Holland Zuid identiek is. De gebiedsgerichte plannen omvatten de periode 1999 tot en met 2009 en hebben betrekking op het landelijk gebied van de zes beheersgebieden. Het accent van de maatregelen in de gebiedsgerichte plannen ligt op de inrichting en het beheer van watergangen. Maatregelen die betrekking hebben op het terugdringen van de toestroom van milieubelastende stoffen zijn met name terug te vinden in het hoofdplan van het IWBP 2.

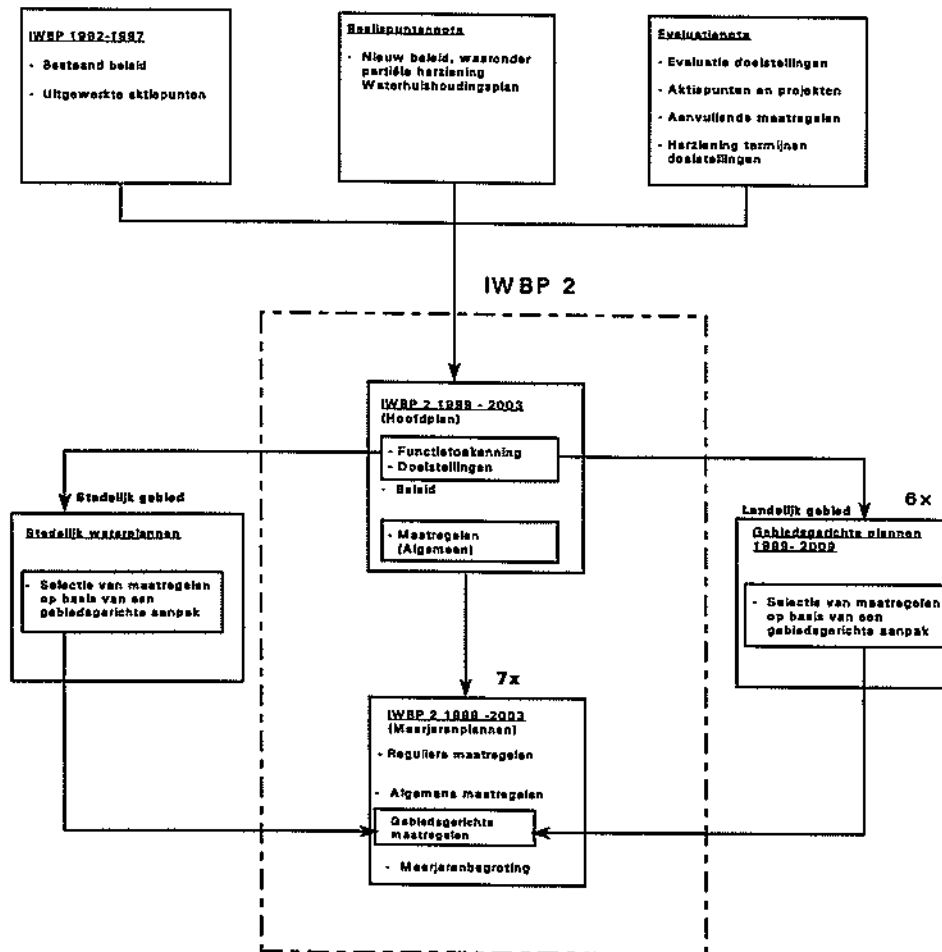
Stedelijk waterplannen

Voor de stedelijke gebieden bestaat het voornemen om per gemeente een stedelijk waterplan op te stellen. Deze stedelijk waterplannen zullen per gemeente in nauwe samenwerking tussen de betreffende gemeente, het zuiveringsschap en de betrokken waterkwantiteitsbeheerder worden opgesteld. De waterschappen streven er naar om aan het einde van de planperiode van het IWBP 2, oftewel 2003, voor alle binnen het gebied Zuid-Holland Zuid gelegen gemeenten een dergelijk stedelijk waterplan beschikbaar te hebben. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de ervaringen die zijn opgedaan in het kader van de projecten stedelijk water in de gemeenten Hellevoetsluis, Oud-Beijerland, Papendrecht, Ridderkerk, Sliedrecht, Spijkenisse en Vianen.

1.2 Planstructuur

Planstructuur

De gebiedsgerichte plannen en de stedelijk waterplannen maken deel uit van de planstructuur rond het IWBP 2. Deze planstructuur is schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Planstructuur

Hoofdplan

De kern van deze planstructuur wordt gevormd door het hoofdplan. In het hoofdplan zijn naast een aantal zaken van meer algemene aard, onder andere vastgelegd de functietoekening, de doelstellingen per functie alsmede het beleid. De basis voor het IWBP 2 bestaat uit de volgende (beleids)nota's:

- het IWBP: het in dit plan vastgelegde bestaande beleid, voor zover niet gewijzigd, en de in dit plan opgenomen en inmiddels uitgewerkte actiepunten, voor zover deze betrekking hebben op beleid;
- de Evaluatienota 1995: in deze nota is het IWBP geëvalueerd over de periode 1 januari 1992 tot 1 juli 1995;
- de Beslispuntennota: deze nota is specifiek opgesteld ter voorbereiding op het IWBP 2 en bevat de beleidsmatig nieuwe elementen, onder andere ontleend aan de Partiele Herziening van het Waterhuishoudingsplan.

Naast bovengenoemde (beleids)nota's is bij het opstellen van het hoofdplan tevens rekening gehouden met de Vierde Nota Waterhuishouding (NW4) en de Nota Peilbeheer van de provincie Zuid-Holland.

Gebiedsgerichte plannen en stedelijk waterplannen

De functies en doelstellingen die in het hoofdplan zijn opgenomen, vormen het uitgangspunt voor de gebiedsgerichte plannen en de stedelijk waterplannen. In de gebiedsgerichte plannen en de stedelijk waterplannen wordt op basis van een analyse bezien of, en zo ja in hoeverre, de bestaande situatie afwijkt van de hiervoor genoemde doelstellingen. Vervolgens zijn c.q. worden maatregelen geformuleerd om deze doelstellingen te bereiken. De in de gebiedsgerichte plannen en de stedelijk waterplannen verwoorde maatregelen vormen de basis voor de van het IWBP 2

deel uitmakende meerjarenplannen. Opgemerkt wordt dat de gebiedsgerichte plannen en de stedelijk waterplannen als zodanig geen deel uitmaken van het IWBP 2.

Meerjarenplannen

De meerjarenplannen vormen een nadere uitwerking van het hoofdplan per waterschap. De meerjarenplannen kennen een planperiode van 5 jaar en worden jaarlijks herzien, waarbij telkens de planperiode 1 jaar opschuift. De meerjarenplannen omvatten naast de maatregelen op het gebied van het waterbeheer van meer reguliere aard, tevens de uit het gebiedsgerichte plan en de stedelijk waterplannen afkomstige maatregelen voor de betreffende planperiode. Genoemde maatregelen tezamen vormen de basis voor de meerjarenbegroting die deel uitmaakt van de meerjarenplannen. Door middel van de jaarlijkse herziening van de meerjarenplannen is sprake van een voortschrijdende meerjarenbegroting. Bij deze jaarlijkse herziening vindt, uiteraard voor zover van toepassing, een actualisatie van feiten plaats en wordt eventueel nieuw beleid opgenomen.

1.3 Procedure

Vaststelling

Het hoofdplan is vastgesteld door de zeven betrokken waterschappen. Ieder meerjarenplan is vastgesteld door het betrokken waterschap. Omdat de gebiedsgerichte plannen en de stedelijk waterplannen geen deel uitmaken van het IWBP 2, behoeven deze plannen niet de procedure te doorlopen die het hoofdplan en de zeven meerjarenplannen doorlopen.

Vooroverleg en terinzagelegging

Voor een zo groot mogelijk draagvlak heeft bij het opstellen van de plannen vooroverleg plaats gevonden met direct belanghebbende instanties waaronder de inliggende gemeenten, natuurterreinbeherende instanties, land- en tuinbouworganisaties en waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheerders van aangrenzende gebieden. Vervolgens hebben de ontwerp-plannen voor een ieder ter inzage gelegd met de mogelijkheid hierop te reageren.

1.4 Opzet van het plan

BBP-systematiek

In toenemende mate werken waterschappen volgens de zogenaamde BBP-systematiek. BBP staat voor Beleids- en Beheerproces. In het kader van deze BBP-systematiek worden de taakvelden waarvoor de waterschappen verantwoordelijk zijn, onderverdeeld in processen. Deze processen worden vervolgens onderverdeeld in producten op diverse niveau's. Op bestuurlijk niveau zijn de zogenaamde beleids- en beheerproducten van belang. In het kader van de BBP-systematiek worden de producten die de waterschappen leveren inzichtelijk gemaakt, alsmede de te realiseren prestaties en de kosten die het realiseren van deze producten met zich meebrengen. Een aantal waterschappen binnen Zuid-Holland Zuid werkt reeds volgens de BBP-systematiek, de overige zijn bezig met de invoering ervan of overwegen dit. Ook het IWBP 2 is opgebouwd volgens de BBP-systematiek. Het in het IWBP 2 opgenomen beleid is onverdeeld naar de beleidsproducten zoals deze in het kader van het BBP worden onderscheiden. De beleidsproducten zijn de producten op het hoogste abstractieniveau. Deze werkwijze heeft als voordeel dat de kosten van eventueel nieuw beleid direct bij het betreffende beleidsproduct kunnen worden vermeld. Daarmee ontstaat er een directe relatie tussen het IWBP 2 en de productgerichte begrotingen van de betrokken waterschappen.

Watersysteembenadering

Per beleidsproduct worden de waterkwantitatieve- en waterkwalitatieve aspecten geïntegreerd behandeld, waarmee een verregaand integraal karakter ontstaat. Naast deze interne samenhang is er aandacht voor de externe samenhangen, namelijk de relatie tussen het waterbeheer en andere beleidsterreinen. Met name de relatie tussen het waterbeheer en de ruimtelijke ordening verdient daarbij bijzondere aandacht.

1.5 Relaties met andere beleidsterreinen

Milieubeheer en ruimtelijke ordening

Het beleidsveld waterbeheer heeft met name relaties met de beleidsterreinen milieubeheer en ruimtelijke ordening. Voor wat betreft het milieubeheer gaat het in het bijzonder om de baggerspecieproblematiek en de regelgeving hieromtrent. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening gaat het voornamelijk om de afstemming tussen de twee beleidsterreinen omdat hiervoor geen vaste regels zijn opgesteld. In het waterbeheer worden functies toegekend aan de verschillende soorten wateren (bijvoorbeeld water in natuurgebied, zwemwater, water voor landbouw). In de ruimtelijke ordening krijgen gebieden een bepaalde bestemming (bijvoorbeeld industrie, natuur, woningbouw). Het is duidelijk dat conflicten kunnen ontstaan wanneer een toegekende bestemming en functie niet met elkaar sporen, bijvoorbeeld water dat de functie natuur heeft en stroomt door een gebied met de bestemming industrie.

Afstemming functietoekenning en bestemmingsplannen

De waterschappen zullen in de planperiode een notitie opstellen waarin zij aangeven hoe de afstemming tussen de ruimtelijke ordening en de functietoekenning concreet kan worden ingevuld. Omdat bestemmingsplannen niet altijd parallel lopen met de functietoekenning zoals deze in het waterhuishoudingsplan is vastgelegd, is het voor de waterschappen niet zonder meer mogelijk om de aan de toegekende functies gerelateerde doelstellingen te realiseren. Wanneer nieuwe bestemmingsplannen worden opgesteld, is het van groot belang dat rekening wordt gehouden met de toegekende functies. De waterschappen zullen in de planperiode richtlijnen opstellen voor het beoordelen van bestemmingsplannen.

1.6 Overzicht van de inhoud

Waterhuishoudkundig systeem

In hoofdstuk 2 wordt een algemene beschrijving gegeven van het waterhuishoudkundig systeem. Hierbij wordt naast de ligging van het plangebied, de bodemgesteldheid en het grondgebruik, de hydrologie op hoofdlijnen beschreven door de belangrijkste watersystemen en voorkomende watertypen te noemen.

Functietoekenning

In hoofdstuk 3 worden de functies zoals toegekend aan de wateren binnen het plangebied beschreven en op kaart afgebeeld. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de relatie tussen deze functies en de bestemmingen zoals deze in het kader van de ruimtelijke ordening worden toegekend.

Doelstellingen

In hoofdstuk 4 wordt per functie een overzicht gegeven van de hieraan gerelateerde doelstellingen. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven welke doelstellingen ten opzichte van het oorspronkelijke IWPB wijziging hebben ondergaan. Hoofdstuk 4 omvat eveneens een paragraaf inzake de normering.

Evaluatie huidige waterbeheer

Het huidige waterbeheer wordt in hoofdstuk 5 beschreven. In dit hoofdstuk wordt met name aangegeven in welke mate de in hoofdstuk 4 geformuleerde doelstellingen zijn gehaald.

Beleid

Het beleid voor de komende planperiode wordt conform de Evaluatie- en de Beslispuntennota behandeld volgens het drieluik milieubelastende stoffen, inrichting en beheer en communicatie en samenwerking. Ieder onderdeel van het drieluik wordt behandeld volgens de BBP-systematiek. Hiertoe zijn alle bij de BBP-systematiek binnen de taakvelden waterkwantiteitsbeheer en waterkwaliteitsbeheer onderscheiden beleidsproducten onderverdeeld naar de drie onderdelen van het drieluik. De beschrijving van het beleid vindt plaats per beleidsproduct. Indien de omvang van een bepaald beleidsaspect dit vereist, heeft een verdere onderverdeling plaatsgevonden, zoveel als mogelijk volgens de in het kader van het BBP gehanteerde productindeling. Per product worden de navolgende items behandeld:

- Omschrijving;
- Doel;
- Bestaand beleid, bij dit item gaat het om bestaand beleid uit het IWBP dat ook gedurende de planperiode van het IWBP 2 van kracht blijft;
- Nieuw beleid, bij dit item gaat het met name om nieuw beleid afkomstig uit enerzijds wet- en regelgeving en anderzijds de Beslispuntennota;
- Realisatie, de wijze waarop het nieuwe beleid kan worden geëffectueerd;
- Consequenties, met name de financiële consequenties van het nieuwe beleid voor zover nog niet deel uitmakend van de vigerende voortschrijdende meerjarenbegrotingen. Opgemerkt wordt dat alle uit het IWBP 2 voortvloeiende financiële consequenties voor de waterkwaliteitsbeheerder reeds deel uitmaken, hetzij direct, hetzij indirect, van de vigerende voortschrijdende meerjarenbegrotingen van de waterkwaliteitsbeheerder. De in dit plan vermelde financiële consequenties zijn gebaseerd op prijspeil 1998.

Milieubelastende stoffen

In hoofdstuk 6 worden de navolgende beleidsproducten behorende tot het thema milieubelastende stoffen behandeld:

- Waterkwaliteitsmeting;
- Sanering waterbodems;
- Vergunningen en meldingen Wvo;
- Handhaving Wvo;
- Rioleringsbeleid;
- Transport van afvalwater;
- Zuivering van afvalwater;
- Verwerken en afzetten van slib.

Inrichting en beheer

In hoofdstuk 7 worden de navolgende beleidsproducten behorende tot het thema inrichting en beheer behandeld:

- Beheer en onderhoud watergangen en kunstwerken;
- Baggeren;
- Handhaving peilbesluiten;
- Vergunningen en ontheffingen waterkwantiteitsbeheer;
- Handhaving waterkwantiteitsbeheer;
- Projecten integraal waterbeheer.

Samenwerking

In hoofdstuk 8 worden de navolgende beleidsproducten behorende tot het thema samenwerking behandeld:

- Planvorming integraal waterbeheer;
- Strategische plannen van derden;
- Calamiteitenbestrijding;
- Voorzieningen verwante belangen waterkwantiteitsbeheer.

Communicatie

Hoofdstuk 9 is gewijd aan het thema communicatie. Vooral de inzet van communicatie bij het doelgroepenbeleid krijgt in dit hoofdstuk bijzondere aandacht.

Strategie gebiedsgerichte plannen

In hoofdstuk 10 wordt ingegaan op de strategie die de waterschappen in Zuid-Holland Zuid hanteren in relatie tot het behalen van de doelstellingen. Deze strategie is op hoofdlijnen gebaseerd op het streven om de doelstellingen als eerste te behalen in de watergangen die het meest kansrijk zijn. In dit hoofdstuk wordt een inschatting gemaakt van wanneer welke doelstellingen in welke typen watergangen naar verwachting zullen worden bereikt. Tevens wordt in dit hoofdstuk aandacht geschonken aan de in dit kader noodzakelijke monitoring.

Financiële consequenties

Hoofdstuk 11 vormt met een overzicht van de financiële consequenties van het voorgenomen beleid de afronding van het IWB 2. In dit hoofdstuk wordt onder andere inzicht gegeven in het verloop van de tarieven voor de diverse groepen belastingsplichtigen gedurende de planperiode.

Bijlagen

Bijlage 1 bevat een overzicht van de in dit plan gebruikte afkortingen, bijlage 2 omvat een overzicht van de gemeenschappelijke actiepunten die in dit plan zijn opgenomen en die als zodanig geen deel uitmaken van de meerjarenplannen en bijlage 3 bevat een begrippenlijst.

2 Beschrijving van het waterhuishoudkundig systeem

2.1 Ligging van het plangebied

Het beheersgebied van de zeven samenwerkende waterschappen in Zuid-Holland Zuid ligt in de delta van de grote rivieren Rijn en Maas. De ligging van het plangebied is weergegeven op kaart 1. In grote lijnen betreft het dat deel van de provincie Zuid-Holland dat ligt ten zuiden van de Nieuwe Waterweg, de Nieuwe Maas en de Hollandsche IJssel en een gedeelte van de gekanaliseerde Hollandsche IJssel. Opgemerkt wordt dat Rotterdam-Zuid alleen voor wat betreft het waterkwaliteitsbeheer binnen het plangebied valt. Het waterkwantiteitsbeheer in dit gebied berust bij de gemeente Rotterdam.

2.2 Bodemgesteldheid

Binnen het gebied komen globaal vier bodemsoorten voor. De bodem in de Vijfheerenlanden, de Alblasserwaard en de Krimpenerwaard bestaat voornamelijk uit veen en klei op veen. Daarnaast komt veen voor in de Hoeksche Waard en op Voorne-Putten. Rivierklei komt voor langs de rivieren de Lek, de Beneden Merwede en de Linge. De bodem van de gebieden Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Eiland van Dordrecht, Voorne-Putten, Rozenburg en IJsselmonde bestaat voornamelijk uit zeeklei. De kuststrook van Goeree-Overflakkee en Voorne-Putten bestaat uit duinzand. Op kaart 2 is de bodemgesteldheid weergegeven.

2.3 Grondgebruik

In onderstaande tabel is het grondgebruik binnen het plangebied, onderscheiden naar beheersgebied, weergegeven.

Beheersgebied	Landbouw (%)	Stedelijk gebied (%)	Overig gebied (water, natuur en recreatie) (%)
Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden	81	13	6
Krimpenerwaard	80	12	8
De Brielse Dijkkring	65	17	18
IJsselmonde	48	42	9
De Grote Waard	61	31	8
Goeree-Overflakkee	84	10	6

Tabel 2.1: Grondgebruik plangebied, onderscheiden naar beheersgebied
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 1993

Op kaart 3 is het grondgebruik weergegeven.

2.4 Hydrologie

Het maaiveld en de oppervlaktewaterpeilen in vrijwel het gehele plangebied liggen lager dan de gemiddelde waterstand van de omringende rivieren en de zee. Als gevolg hiervan moet met behulp van gemalen het overtollige water op het buitenwater uitgeslagen worden. Alle beheersgebieden beschikken over een stelsel van hoofdwatergangen waarmee water afgevoerd kan worden naar boezemstelsels, rivieren en overig rijkswater. Vanuit de boezemstelsels wordt het overtollige water vervolgens uitgeslagen op rivieren of overig rijkswater.

In droge tijden, wanneer water wordt ingelaten, wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater in de bemalingsgebieden voor een belangrijk deel bepaald door de kwaliteit van het Rijn- en Maaswater. Al het ingelaten water is afkomstig van de omliggende rivieren. In een, wat weersgesteldheid betreft, gemiddeld jaar varieert het volumepercentage ingelaten water van de verschillende beheersgebieden in de zomer van 15% tot 70%. In droge jaren kan dit percentage

variëren van 85% tot 100%.

Door peilverschillen tussen de rivieren en het polderwater infiltreert veel rivierwater in de bodem waarna het aan de randen van beheersgebieden gedeeltelijk weer opkwelt. Daarnaast kwelt water vanuit het dieper gelegen grondwater naar het oppervlaktewater. In het oosten van het plangebied is het kwelwater, uitgezonderd een klein gebied in het centrum van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, zoet. Meer naar het westen krijgt het kwelwater een brak karakter.

2.5 Watersystemen

In het waterhuishoudingsplan worden de invloedsgebieden van de grote rivieren watersystemen genoemd. In het plangebied worden 15 systemen onderscheiden. De belangrijkste systemen voor Zuid-Holland Zuid zijn:

- Het Rijnsysteem; water uit de Lek kwelt op in de noordelijke helft van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden en het zuidelijke deel van de Krimpenerwaard, het water uit het centrum en het noordelijk deel van de Krimpenerwaard zijgt weg naar de dieper gelegen Zuidplaspolder gesitueerd in het beheersgebied van het hoogheemraadschap van Schieland.
- Het Waalsysteem; water van de Waal en een aantal vertakkingen in het deltagebied kwelt op in het zuidelijke deel van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, in het oostelijke deel van IJsselmonde, en in delen van de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht.
- Het Oude Maassysteem; water van de Oude Maas kwelt op in het zuidelijk gedeelte van IJsselmonde en het noordoostelijk gedeelte van de Hoeksche Waard en het noordelijke deel van het Eiland van Dordrecht.
- Het Haringvlietsysteem; water van het Haringvliet kwelt op in Voorne-Putten, een deel van de Hoeksche Waard en het noordelijk deel van Goeree-Overflakkee.

De kuststrook van Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee zijn infiltratiegebieden die gevoed worden door regenwater. Het betreft hier het Oostvoomse en het Ouddorpse Duinsysteem.

2.6 Watertypen

Verreweg de meeste wateren in het plangebied hebben een duidelijke relatie met het landbouwkundig gebruik van de bodem. De meest voorkomende watertypen zijn gegraven watergangen zoals boezemwateren, vaarten, vlieten, weteringen en poldersloten. Vooral in de waarden vormen deze watergangen een dicht stelsel en bepalen hiermee voor een groot gedeelte het aanzicht van het gebied. Daarnaast komt verspreid nog een aantal andere watertypen voor, al of niet gegraven, dat zijn oorsprong vindt in specifieke bodemgesteldheid en/of plaatselijk grondgebruik. De belangrijkste daarvan zijn de volgende:

- Duinmeren en duinpoelen (op Goeree-Overflakkee en Voorne-Putten);
- Kreeken (op de eilanden);
- Laaglandstromen (o.a. de Loet en de Vlist in de Krimpenerwaard en de Giessen in de Alblasserwaard);
- Afgesloten rivierarmen (o.a. de Binnenbedijkte Maas in het beheersgebied van het waterschap De Grootte Waard);
- Kanalen (bijv. Kanaal door Voorne in het beheersgebied van het waterschap De Brielse Dijkkring);
- Wielen (kolken of walen);
- Plassen zoals veenputten, kooiplassen en buiten gebruik geraakte (molen-)boezems;
- Ontgrondingsputten (bijv. de Put bij Ottoland in de Alblasserwaard).

Tot slot zijn er de specifieke stadswateren zoals singels en grachten, die in vrijwel alle stedelijke gebieden aanwezig zijn.

3 Functietoekenning

3.1 Algemeen

In het provinciaal Waterhuishoudingsplan 1990 - 1995 zijn aan de bodem en het water functies toegekend. In 1995 is de partiële herziening van het provinciaal Waterhuishoudingsplan verschenen. In dit plan zijn de indeling en de omschrijving van de functies niet gewijzigd. De functietoekenning wordt in het IWBP 2 onveranderd overgenomen.

De toegekende functies zijn onderverdeeld in de navolgende drie categorieën:

Categorie A: De algemeen voorkomende ecologische functie.

Deze functie is toegekend aan alle oppervlaktewateren in het plangebied.

Categorie B: De gebiedsgerichte functies.

Deze functies zijn toegekend aan het oppervlaktewater en het freatisch grondwater in bepaalde gebieden, bijvoorbeeld natuurgebieden of agrarische gebieden.

Categorie C: De gebruiksgerichte functies.

Deze functies zijn toegekend aan afzonderlijke wateren op grond van het gebruik van het water, zoals viswater, recreatiewater en zwerfwater.

In het provinciaal Waterhuishoudingsplan worden nog twee soorten functies toegekend (categorie D en E), welke betrekking hebben op het grondwater. Het realiseren van de aan deze functies gerelateerde doelstellingen behoort niet tot de taak van de waterschappen.

De toegekende functies in het plangebied zijn weergegeven in tabel 3.1 en op de kaarten 4 en 5.

In verband met de herziening van het streekplan Zuid-Holland Oost is de functiekaart behorend bij de partiële herziening (1995) van het provinciale Waterhuishoudingsplan, enigszins aangepast. Dit geldt voor de functies binnen de Krimpenerwaard, de Aiblasserwaard en de Vijfheerenlanden. De aanpassing van de functiekaart betreft een verschuiving van de functie van enkele kleinere gebieden. Het betreft met name enkele natuurgebieden en agrarische gebieden met natuur en landschapswaarden (ANL-gebieden).

De Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) is afgebeeld op kaart 6.

3.2 Nadere uitwerking functie natuurgebied

Voor de functie natuurgebied zijn in het Waterhuishoudingsplan geen kleinere natuur- en landschapselementen in grotere waterstaatkundige eenheden opgenomen op de plankaarten. De provincie heeft bepaald dat de waterschappen deze nadere uitwerking van de functie natuurgebieden in hun beheersplannen zullen opnemen. Tot op heden is aan de nadere uitwerking van de functie natuurgebieden geen invulling gegeven omdat actuele bestemmingsplannen veelal ontbreken. Vooral voor het landelijk gebied lopen de bestemmingsplannen achter bij het streekplan.

Actuele bestemmingsplannen zijn noodzakelijk omdat anders geen planschade-regeling van toepassing is wanneer derden schade leiden door aanvullende waterhuishoudkundige functies. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de waterschappen. Bij de herziening van bestemmingsplannen is er de mogelijkheid voor het claimen van planschade.

In de planperiode zullen voor de afstemming van de functietoekenning met de bestemmingsplannen op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt worden. Deze afspraken zullen onder andere inhouden dat waterschappen de functietoekenning uit het Provinciaal Waterhuishoudingsplan voor kleinere natuurgebieden binnen grotere waterstaatkundige eenheden nader uitwerken vooruitlopend op de formele bestemming tot natuurgebied. Hieraan voorafgaand dient op basis van overleg overeenstemming te zijn bereikt met de betrokken gemeente. In zijn algemeenheid zal met toekomstige functies alleen rekening worden gehouden, wanneer realisatie van deze toekomstige functies met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal plaatsvinden.

Categorie	Functie	
A. Algemeen voorkomende functie		
	1.	Ecologische functie (klasse III)
B. Gebiedsgerichte functies		
	2.	Natuurgebied met: - aquatische waarde (klasse III-B/III-A) - aquatische waarde (klasse III-A/II) - brak karakter
	3.	Agrarische gebied met natuur- en/of landschapswaarden (ANL) met: - aquatische waarde (klasse III-B/III-A) - aquatische waarde (klasse III-A/II) - brak karakter
	4.	Ecologisch aandachtsgebied met: - aquatische waarde (klasse III-B/III-A) - aquatische waarde (klasse III-A/II)
	5.	Agrarisch gebied: - veeteelt - akkerbouw - vollegrondstuinbouw - glastuinbouw
	6.	Stedelijk gebied
	7.	Grondwaterbeschermingsgebied
C. Gebruiksgerichte functies		
	8.	Recreatiewater
	9.	Zwemwater
	10.	Viswater
	11.	Vaarwater
	12.	Water voor drinkwaterbereiding

Tabel 3.1: Functies van oppervlaktewater en freatisch grondwater

De in bovenstaande tabel genoemde ecologische waterkwaliteitsklassen worden in paragraaf 4.2 nader verklaard.

4 Doelstellingen

4.1 Algemeen

Door de rijksoverheid is in diverse nota's vastgelegd wat de algemene doelstellingen zijn van het waterbeheer. Deze doelstellingen zijn in het Waterhuishoudingsplan van de provincie Zuid-Holland nader uitgewerkt en zijn richtinggevend voor het waterbeheer in Zuid-Holland Zuid.

In het IWBP 2 worden de doelstellingen die gerealiseerd moeten worden per functie onderverdeeld naar de volgende drie gezichtspunten:

- kwaliteit oppervlaktewater en waterbodem;
- waterkwantiteit;
- oevers en ecologische infrastructuur.

In vergelijking tot het IWBP zijn enkele doelstellingen gewijzigd. Tabel 4.1 geeft de doelstellingen per functie, onderscheiden naar de hierboven genoemde gezichtspunten weer.

Indien binnen één waterstaatkundige eenheid meerdere functies zijn toegekend, kan het voorkomen dat de aan deze verschillende functies gebonden doelstellingen conflicteren. De waterschappen verkiezen in dat geval waterhuishoudkundige scheiding van de verschillende functies boven realisering van de zwaarste doelstelling.

Functie	Kwaliteitsdoelstelling oppervlaktewater en waterbodam	Waterkwantiteitsdoelstelling	Doelstelling oevers en ecologische infrastructuur
A. ECOLOGISCHE FUNCTIE (geldt voor alle wateren)	Minimalkwaliteit en biologisch gezond (minimaal ecologische waterkwaliteitsklasse III-B)	Voorwaarden scheppen voor bereiken minimalkwaliteit; drooglegging afstemmen op grondgebruik	Natuurvriendelijk beheer en onderhoud van oevers. Natuurvriendelijke inrichting van oevers waar mogelijk; minimale afmetingen.
B. GEBIEDSGERICHTTE FUNCTIES			
Natuurgebied	Klasse III-B, zo mogelijk III-A. In met name genoemde gebieden III-A, zo mogelijk II. In met name genoemde gebieden ondergrens Chloride.	Handhaving natuurlijk peilverloop/peilverloop afgestemd op natuurwaarden.	Nastreven natuurlijke ontwikkeling van oevers. Handhaven en stimuleren van verbindingzones. Tegengaan versnippering. Inpassing in het landschapsbeeld.
ANL-gebied	Klasse III-B, zo mogelijk III-A. In met name genoemde gebieden ondergrens Chloride.	In beginsel geen peilverlaging, anders compensatie.	Nastreven natuurlijke ontwikkeling van oevers. Handhaven en stimuleren van verbindingzones. Tegengaan versnippering. Inpassing in het landschapsbeeld.
Ecologisch aandachtsgebied	Stand-stil-beginsel. Klasse III-B, zo mogelijk III-A.	Aanwezige kwel handhaven. Handhaving bestaande waterhuishoudkundige situatie voor begrensde relatienota en natuurontwikkelingsgebieden.	–
Agrarisch gebied	Chloride-eis afhankelijk van type agrarisch gebied.	Tegengaan natuurlijke verzilling. Handhaving bestaande waterhuishoudkundige situatie voor begrensde relatienota en natuurontwikkelingsgebieden.	–
Stedelijk gebied	–	Het binnen kleine marges regelen van het waterpeil om wateroverlast en schade te voorkomen alsmede een goede doorspoelbaarheid.	–
Grondwaterbeschermingsgebied	Sanering bestaande lozingen en geen nieuwe lozingen.	–	–
C. GEBRUIKSGERICHTTE FUNCTIES			
Recreatiewater	Minimaal zwemwaterkwaliteit 2 en eisen ten aanzien van doorzicht.	Aandacht voor peilbeheer, waterdiepte en stroming.	Toegankelijke oevers.
Zwemwater	Minimaal zwemwaterkwaliteit 1 en kwaliteitsdoelstellingen Wvo (o.a. doorzicht).	Aandacht voor peilbeheer, waterdiepte en stroming.	Toegankelijke oevers.
Viswater	Bestuut kwaliteitsdoelstellingen Wvo (water voor karperachtigen).	Peilbeheer, passeerbaarheid kunstwerken, voldoende waterdiepte.	Migratie- en vestigingsmogelijkheden voor vis.
Vaarwater	–	Voldoende waterdiepte/afmetingen.	Oeverbescherming/aanlegplaatsen.
Water voor drinkwaterbereiding	Bestuut kwaliteitsdoelstellingen	Voldoende aanvoer van water	

Tabel 4.1: Doelstellingen IWBP 2

Gewijzigde doelstellingen

Natuurvriendelijke oevers

In het IWBP is de doelstelling met betrekking tot natuurvriendelijke oevers gekoppeld aan bepaalde functies. In het IWBP 2 is deze doelstelling gekoppeld aan de ecologische functie, die geldt voor alle wateren. De doelstelling luidt als volgt: 'Natuurvriendelijke oevers waar mogelijk'.

Stedelijk gebied

De waterkwantiteitsdoelstelling voor wateren in stedelijke gebieden in het IWBP luidt: 'Dimensionering ter voorkoming van wateroverlast'. Naast wateroverlast bestaat er reëel gevaar voor schade, bijvoorbeeld aan funderingen door peilonderschrijdingen. Het voorkomen van wateroverlast en schade stelt extra eisen aan het operationele peilbeheer. Het binnen kleine marges regelen van het waterpeil kan tevens eisen stellen aan de beschikbare berging en/of de beschikbare afvoer- en bemalingscapaciteit. Het zorgdragen voor voldoende bergings-, afvoer- en bemalingscapaciteit in combinatie met een adequaat operationeel peilbeheer behoort tot de taak van het waterschap. De doelstelling is daarom als volgt gewijzigd: 'Het binnen kleine marges regelen van het waterpeil om wateroverlast en schade te voorkomen'.

De doelstelling voor oevers en infrastructuur is in het IWBP geformuleerd als 'groene elementen in het stedelijk gebied'. Dit blijkt een onduidelijke doelstelling. Daarom is ook voor stedelijk gebied de algemene doelstelling 'Natuurvriendelijke oevers waar mogelijk' van toepassing. De in de regel beperkt aanwezige beschikbare ruimte in stedelijke gebieden kan belemmerend werken voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Grondwaterbeschermingsgebied

Voor wateren met de functie grondwaterbeschermingsgebied is in het IWBP opgenomen: 'Geen achteruitgang in kwaliteit'. Dit blijkt een te vage doelstelling. De aanwezigheid van een aantal mobiele milieuvreemde stoffen, stikstof en metalen bepaalt de invloed van het oppervlaktewater op het grondwater. De aan- of afwezigheid van andere stoffen in oppervlaktewater, zoals bijvoorbeeld zuurstof, heeft geen relatie met de kwaliteit van het grondwater.

In de partiële herziening van het provinciaal Waterhuishoudingsplan is als doelstelling aangegeven: 'Geen nieuwe lozingen en sanering van bestaande lozingen'. Deze doelstelling is concreter en beter toetsbaar dan die in het IWBP. Impliciet zorgt deze doelstelling voor afname van de belasting met genoemde stoffen in oppervlaktewater en grondwater.

4.2 Normering

Algemeen

Op landelijk niveau zijn voor een groot aantal stoffen normen voor water en waterbodem opgesteld. Het gaat hierbij enerzijds om stoffen die van nature in het water en de waterbodem voorkomen (bijvoorbeeld fosfor, stikstof en zuurstof) en anderzijds om milieuvreemde stoffen (bijvoorbeeld bestrijdingsmiddelen). De aanwezigheid en hoeveelheid van een stof heeft een bepaalde invloed op de levensgemeenschappen in het water. Tevens wordt de mogelijkheid om het water voor allerlei doeleinden te gebruiken hierdoor bepaald. De ontwikkelde normen zijn bedoeld om een algemeen beschermings- en gebruiksniveau van het water te realiseren. Daarnaast zijn ook normen opgesteld om het meest wenselijke waterkwaliteitsniveau, de optimale situatie of het streefniveau, aan te geven. In de afgelopen tijd is een steeds groter belang toegekend aan het ecologisch functioneren van watersystemen en aan het behoud van de natuurlijke diversiteit in soorten en levensgemeenschappen.

In diverse achtereenvolgende beleidsnota's zijn opeenvolgend nieuwe namen geïntroduceerd voor bovengenoemde algemene principes. Ook zijn voor verschillende stoffen de normen in de loop van de tijd gewijzigd. De termen die achtereenvolgens zijn gebruikt om het algemene beschermingsniveau aan te geven zijn: basiskwaliteit (Indicatief Meerjarenprogramma Water 1 en 2), algemene milieukwaliteit (Derde Nota Waterhuishouding), grenswaarden (Evaluatienota Water) en minimumkwaliteit (Vierde Nota Waterhuishouding).

In het IWBP 2 wordt uitgegaan van de minimumkwaliteit om doelstellingen op middellange en lange termijn te kwantificeren. Deze normering is ontleend aan de Vierde Nota Waterhuishouding en stoelt op een risicobenadering.

Risicobenadering

Sinds eind jaren tachtig vormt de risicobenadering een belangrijk uitgangspunt voor het vaststellen van milieukwaliteitsdoelstellingen. In de notitie 'Omgaan met risico's' (1989) worden twee risiconiveaus onderscheiden: het verwaarloosbaar risico (VR) en het maximaal toelaatbaar risico

(MTR), waarbij het VR in principe overeenkomt met 1/100 van het MTR. Deze begrippen vormen de onderbouwing van een deel van de huidige milieukwaliteitsdoelstellingen. Voor water en waterbodem is het MTR vastgelegd op de concentratie van een stof waarbij 95% van de potentieel aanwezige soorten in het ecosysteem in theorie is beschermd. Het MTR en het VR worden op wetenschappelijke gronden vastgesteld en nationaal afgestemd. Het MTR is het minimum kwaliteitsniveau.

Het VR geldt als uitgangspunt voor het vaststellen van de streefwaarde. Als deze lager is dan het natuurlijk achtergrondniveau dan wordt het achtergrondniveau als streefwaarde beschouwd. Boven het MTR is sprake van ontoelaatbare risico's. Risicoreductie is hier nodig. In het gebied boven het MTR kunnen interventiewaarden worden gedefinieerd. Deze geven per definitie een kwaliteitsniveau aan waarvan overschrijding zou moeten leiden tot (directe) actie. Als voorbeeld kan worden genoemd de interventiewaarde bodemsanering. Door de rijksoverheid is geen term voor de risicogrens genoemd die overeenkomt met de interventiewaarde. Door het RIZA is voor deze risicogrens de term Ernstig Risico (ER) geïntroduceerd.

In de Vierde Nota Waterhuishouding is het algemeen beschermingsniveau in de vorm van de minimumkwaliteit vertaald in een maximaal toelaatbaar risico gehalte voor de genormeerde stoffen (MTR). Het streefniveau is aangegeven in de vorm van het verwaarloosbaar risico gehalte voor de genormeerde stoffen (VR).

Normeringssystemen

Om helderheid te krijgen in de diverse normeringssystemen is door de STOWA een "Speurdersgids normen waterkwaliteitsbeheer" opgesteld. Hiervan is gebruik gemaakt bij het opstellen van het IWBP 2. De landelijke normen zijn richtinggevend voor de waterbeheersplannen. Provincies hebben de mogelijkheid om aanvullend doelstellingen voor het waterbeheer te formuleren. Zo hebben de provincies Noord- en Zuid-Holland voor de korte termijn het begrip "biologisch gezond" geïntroduceerd. Biologisch gezond wil zeggen dat die planten en dieren in het water voorkomen, die er van nature met een zekere (geringe) mate van menselijk handelen thuishoren. Dit komt overeen met de ecologische waterkwaliteitsklasse III-B. Voor bepaalde gebiedsgerichte functies gelden aanvullende eisen. In onderstaande tabel zijn de onderscheiden ecologische waterkwaliteitsklassen weergegeven.

Ecologische waterkwaliteits-klasse	Omschrijving
II	Uitmundend
II-A	Zeer goed
III-B	Goed
IV-A	Matig
IV-B	Zeer matig
V	Slecht
VI	Zeer slecht

Tabel 4.2: Ecologische waterkwaliteitsklassen

Met bovenstaande tussendoelen hebben de provincies het belang aangegeven van de algemene ecologische functie van het oppervlaktewater. Voor de middellange en lange termijn gaan ook de genoemde provincies ervan uit dat voldaan wordt aan de landelijke normen.

Beoordelingssystemen

Om de mate van biologische gezondheid te toetsen gebruiken de waterschappen in Noord- en Zuid-Holland twee beoordelingssystemen. Er is een systeem ontwikkeld voor grote wateren en voor kleine wateren. Het beoordelingssysteem voor grote wateren beoordeelt de waterkwaliteit op basis van biologisch zuurstofverbruik (BZV), zuurstof en chlorofyl-a. De normen voor deze parameters die behoren bij een bepaalde waterkwaliteit zijn afgeleid van de eisen die algengemeenschappen in grote wateren stellen. Het beoordelingssysteem voor kleine wateren is gebaseerd op het voorkomen van bepaalde planten- en dierengemeenschappen en de parameters totaal-fosfaat, biologisch zuurstofverbruik en ammonium.

Omgaan met normen

Voor de korte termijn geldt als doelstelling het bereiken van biologisch gezond oppervlaktewater. Het toetsingskader hiervoor blijven voorlopig de waterkwaliteitsklassen van het beoordelingssysteem voor grote respectievelijk kleine wateren. Voor de lange en middellange termijn wordt uitgegaan van de normen zoals gepresenteerd in de Vierde Nota Waterhuishouding. Voor microverontreinigingen wordt in het vervolg uitgegaan van twee vaste ijkpunten, namelijk de minimumkwaliteit (het maximaal toelaatbaar risico MTR) en de streefwaarde (het verwaarloosbaar risico VR). Voor nutriënten is alleen de minimumkwaliteit in de vorm van een maximaal toelaatbaar risico aangegeven. De normen voor fosfor, waarvan fosfaat de meest voorkomende verschijningsvorm is, en stikstof komen overeen met de normen van de Algemene Milieukwaliteit zoals opgenomen in het IWBP. Deze normen zijn ontleend aan eutrofiëringsgevoelige stagnante wateren en zijn tevens richtinggevend voor overige wateren. Wel bestaat de mogelijkheid om bij het vaststellen van normen rekening te houden met regionale verschillen. Zo zal het in gebieden met brakke kwel meestal onmogelijk zijn om aan het MTR-niveau voor fosfor te voldoen. Bij het regionaal uitwerken van normen dient wel rekening te worden gehouden met (inter)nationale afspraken over emissiereductie en vanuit benedenstrooms gelegen watersystemen te stellen eisen ter voorkoming van afwenteling.

Inspanningsverplichting

Voor de waterkwaliteitsbeheerder geldt een inspanningsverplichting om binnen een bepaalde periode het niveau van verontreinigingen te reduceren tot onder de minimumkwaliteit. De huidige periode loopt tot het jaar 2000. Daarbij vormt de mate van overschrijding van het MTR een belangrijk toetsinstrument voor het brongericht beleid. Prioriteit wordt op basis van risicobeoordeling gegeven aan de beperking van de emissies van stoffen waarvan de overschrijding van het MTR en de effecten het grootst zijn.

4.3 Termijnen en doelstellingen

In het IWBP is aangegeven dat de waterbeheerders biologisch gezond water realiseren in 1995 en de Algemene Milieukwaliteit in het jaar 2000. Deze doelstellingen komen voort uit het provinciaal Waterhuishoudingsplan en de derde Nota Waterhuishouding. Gebleken is dat deze doelstellingen niet gehaald zullen worden binnen de aangegeven termijnen. De waterbeheerders hebben onderzocht wanneer de doelstellingen wel gehaald kunnen worden en welke inspanningen daarvoor benodigd zijn. De termijnen waarop de doelstellingen gehaald kunnen worden zijn als volgt gewijzigd:

- biologisch gezond in 2004;
- de minimumkwaliteit voor milieuschadelijke stoffen in 2004;
- de minimumkwaliteit voor nutriënten in 2010;
- de overige doelstellingen in 2010.

Voor de milieuschadelijke stoffen is het streven erop gericht om zo snel mogelijk tot een verlaging van de gehalten in het oppervlaktewater te komen.

5 Evaluatie van het huidige waterbeheer

5.0 Algemeen

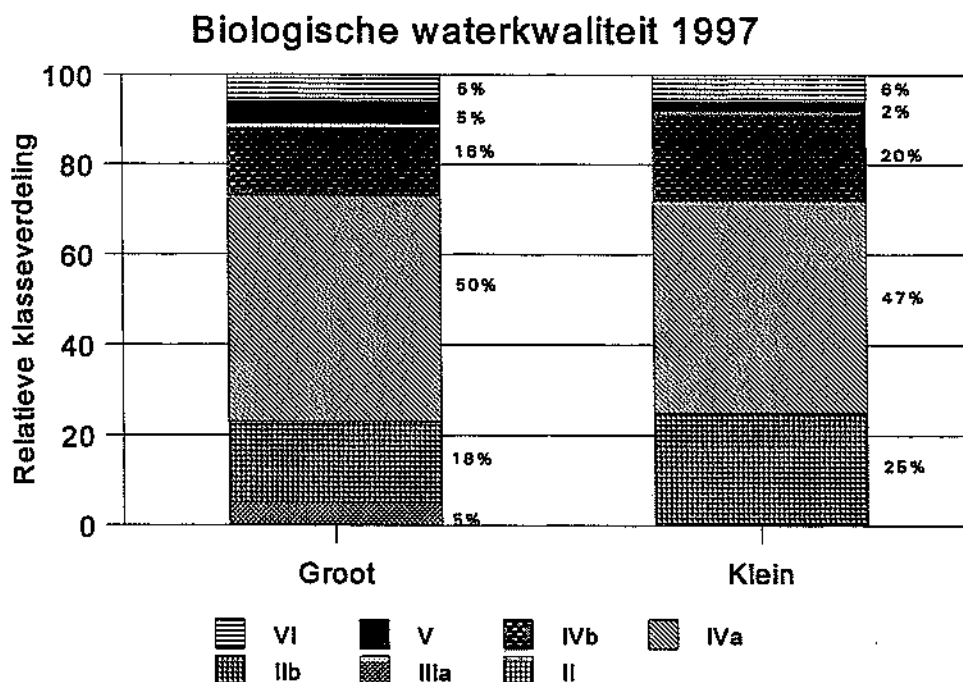
In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het huidige waterbeheer. Centraal daarbij staat de vraag of en zo ja in welke mate de in hoofdstuk 4 geformuleerde doelstellingen zijn bereikt. Als peildatum geldt 1 januari 1998. In tabel 5.1 is verkort weergegeven in welke mate de in hoofdstuk 4 beschreven doelstellingen zijn bereikt.

5.1 Doelstelling ecologische functie

De ecologische functie geldt voor alle wateren in het plangebied. De functie-eisen voor de waterkwaliteit betreffen het voldoen aan de doelstelling 'biologisch gezond water' en het behalen van de minimumkwaliteit.

Biologisch gezond

De doelstelling biologisch gezond diende in 1995 gehaald te zijn. Deze doelstelling is niet gehaald. In 1997 voldeed 25% van de kleine wateren en 23% van de grote wateren aan de eisen behorend bij biologisch gezond water. Grote wateren zijn wateren breder dan 6 meter die worden gekenmerkt door een dominantie van algen. Kleine wateren zijn wateren smaller dan 6 meter waarin hogere waterplanten domineren. De waterkwaliteit verbetert zeer geleidelijk. Dit is merkbaar aan de kleinere wateren waar de 'zeer slechte' en 'slechte' wateren afnemen. Tegelijkertijd neemt echter ook het aandeel wateren met een zeer goede waterkwaliteit af. De grotere boezemwateren hebben gemiddeld een betere waterkwaliteit dan hier weergegeven. Hier domineren de klassen 'redelijk' en 'goed'.

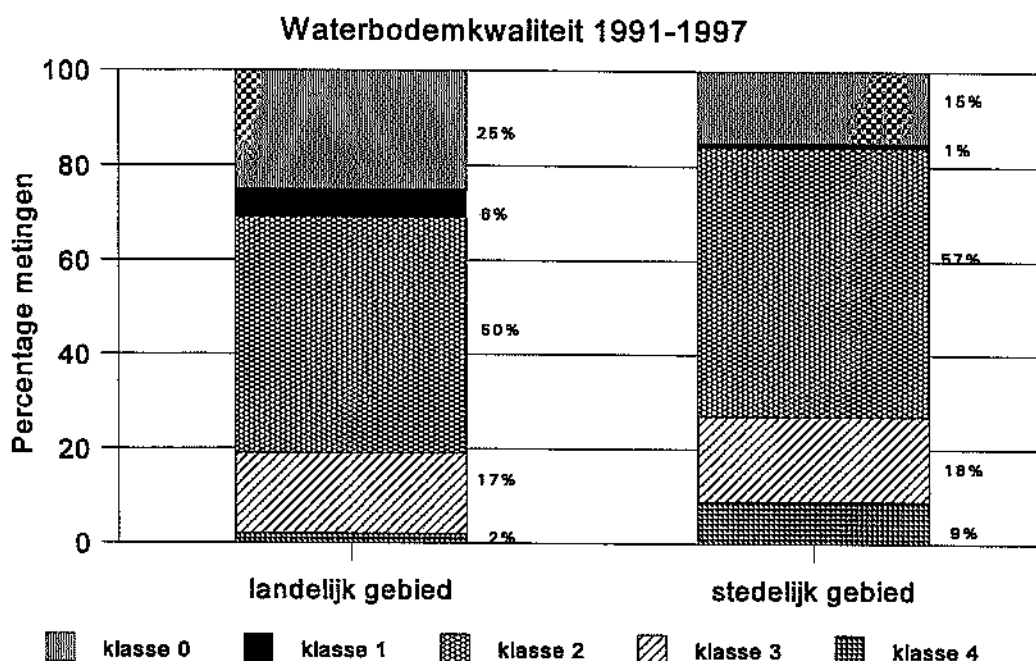

Figuur 2: Biologische waterkwaliteit in Zuid-Holland Zuid

Minimumkwaliteit

In 2004 dienen het oppervlaktewater en de waterbodem te voldoen aan de minimumkwaliteit. In oppervlaktewater voldoet een beperkt aantal parameters aan de grenswaarde. Belangrijke parameters als stikstof, fosfaat en de milieuvreemde stoffen overschrijden in de meeste wateren de norm voor de grenswaarde. In 1997 voldeed 13% van de wateren aan de minimumkwaliteit voor zowel stikstof als fosfaat.

Ook de meeste waterbodems voldoen nog niet aan de grenswaarde. In het landelijk gebied voldoet 30% van de bemonsterde waterbodems in hoofdwatergangen aan de grenswaarde (klasse 0 of klasse 1). In het stedelijk gebied is dat 16%. Klasse 2 domineert de kwaliteit van de waterbodems in hoofdwatergangen. De belangrijkste verontreinigingen die de waterschappen aantreffen zijn de Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's) en gewasbeschermings- en bestrijdingsmiddelen. Daarnaast komen zink en koper regelmatig voor, vooral in stedelijk gebied.

Figuur 3: Relatieve klassenverdeling kwaliteit waterbodem Zuid-Holland Zuid, onderscheiden in stedelijk en landelijk gebied

Streefdiepten

De waterkwantiteitsdoelstelling behorende bij de ecologische functie, is het scheppen van voorwaarden voor het bereiken van de minimumkwaliteit. Dit is onder meer vertaald in streefdiepten voor alle watergangen, namelijk 1 m voor hoofdwatergangen en singels en 0,5 m voor andere watergangen ten opzichte van het zomerpeil. Onder andere watergangen worden verstaan dijksloten, wegsloten, spoorloten en overige watergangen. Hierbij wordt het voorbehoud gemaakt dat deze diepten alleen worden nagestreefd wanneer grondsoort en breedte van de watergang dit toelaten. Voor natuurgebieden is de streefdiepte gerelateerd aan het streefpeil en niet aan het zomerpeil. Dit houdt verband met het feit dat peilbesluiten voor natuurgebieden in de regel niet voorzien in een zomer- en winterpeil, maar wel in een streefpeil, eventueel in combinatie met vooraf gedefinieerde toegestane afwijkingen. De streefdiepten voor hoofdwatergangen worden in delen van het plangebied nagenoeg gehaald zoals in de Krimpenerwaard en op IJsselmonde. In de overige gebieden voldoen veel hoofdwatergangen en andere watergangen niet aan de streefdiepten. Een deel van de hoofdwatergangen op de eilanden is nog geen 0,5 m diep, terwijl in veel andere watergangen eveneens te weinig water staat.

Natuurvriendelijk onderhoud

De doelstellingen voor het onderhoud zijn uitgewerkt in de nota 'Milieuvriendelijk beheer door de waterschappen in Zuid-Holland Zuid'. Door de waterkwantiteitsbeheerders zijn diverse initiatieven genomen op dit gebied. In de watergangen die in onderhoud zijn bij de waterschappen worden geen bestrijdingsmiddelen meer gebruikt. Nog niet alle watergangen worden natuurvriendelijk onderhouden omdat de concrete invulling van de beleidsvoornemens uit de eerdergenoemde nota op dit gebied nog onvoldoende is uitgewerkt. Het onderhoud bij derden laat een gevarieerd beeld zien; vaak is echter geen sprake van natuurvriendelijk onderhoud.

5.2 Gebiedsgerichte doelstellingen

Natuurgebieden

De waterkwaliteitsdoelstellingen worden in veel natuurgebieden nog niet gehaald. In 1997 voldeed 26% van de monsterpunten in wateren in natuurgebieden aan de doelstelling die behoort bij biologisch gezond water.

In toenemende mate krijgen natuurgebieden een eigen waterhuishouding zodat een meer op de natuurwaarden afgestemd peilverloop nagestreefd kan worden. Door het peilbeheer af te stemmen op de functie natuur, wordt er een belangrijke bijdrage geleverd aan de verdrogingsbestrijding. De oevers in natuurgebieden voldoen meestal aan de doelstellingen. De natuurgebieden zijn echter nog onvoldoende met elkaar verbonden. Onder meer door het uitvoeren van oeverinrichtingsprojecten binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur worden verbindingen gerealiseerd.

Agrarisch gebieden met natuur en landschapswaarden (ANL)

Van alle bemonsterde wateren was 29% in 1997 biologisch gezond. De toetsing betrof alleen de grote wateren. Vrijwel overal wordt voldaan aan de doelstelling dat in ANL-gebieden geen peilverlaging plaatsvindt. Daar waar dit toch gebeurt, vindt compensatie van natuurwaarden plaats. De oevers in ANL-gebieden voldoen meestal aan de doelstellingen. De ANL-gebieden zijn echter nog onvoldoende met elkaar verbonden. Door het uitvoeren van oeverinrichtingsprojecten binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur worden verbindingen gerealiseerd.

Ecologische aandachtsgebieden

Ecologische aandachtsgebieden komen voor in de Alblasserwaard en op Voorne. Het aantal monsterpunten waar de doelstelling biologisch gezond werd gehaald bedroeg 15% in 1997. De toetsing betrof alleen de grote wateren. Of de aanwezige kwel kan worden gehandhaafd is hoofdzakelijk afhankelijk van eventuele realisaties of uitbreidingen van bestaande grondwaterwinningen voor industrieel gebruik of drinkwatervoorziening.

Agrarische gebieden

De doelstellingen voor agrarische gebieden hebben betrekking op maximale chloridegehalten. In 1997 voldeed ongeveer 80% van de monsterpunten aan de chloride-eisen. De meetpunten die niet voldoen aan de eisen liggen op de eilanden waar brakke kwel aanwezig is. Bovendien liggen hier belangrijke glastuinbouwgebieden, waarvoor de strengste chloride-eis geldt.

Stedelijke gebieden

In stedelijke gebieden is 11% van alle watergangen biologisch gezond.

De waterkwantiteitsdoelstelling is gericht op voldoende berging en afvoer van water. Over het algemeen wordt deze doelstelling gehaald. De mate van doorspoelbaarheid van watergangen welke nodig is door overstorten vanuit de riolering en calamiteiten, verschilt van plaats tot plaats. Meer dan de helft van de grotere watergangen in stedelijke gebieden is goed doorspoelbaar. In stedelijk gebied streven de waterschappen naar een natuurlijker inrichting van oevers en watergangen. Hoewel gemeenten in toenemende mate milieu- en natuurvriendelijke oevers realiseren, is het merendeel van de oevers in stedelijk gebied nog voorzien van een harde oeverinrichting.

Grondwaterbeschermingsgebieden

Het aantal directe lozingen op oppervlaktewateren in grondwaterbeschermingsgebieden neemt nog af, vooral door de aanleg van riolering. De doelstelling wordt echter nog niet gehaald.

5.3 Gebruiksgerichte doelstellingen

Recreatiewater

Alle wateren voldoen aan de bacteriologische eis. Het doorzicht, dat van belang is voor de veiligheid, voldeed in 1997 in 40% van de wateren. Door algenbloei wordt het benodigde doorzicht in veel wateren niet gehaald. De doelstellingen voor peilbeheer, diepte en stroming alsmede voor de oevers worden over het algemeen gehaald.

Zwemwater

Alle wateren met de functie zwemwater voldoen aan de bacteriologische eis. Het doorzicht is echter in de meeste wateren nog onvoldoende, slechts 5% van de wateren voldoet.

De doelstellingen voor peilbeheer, diepte en stroming alsmede de oevers worden nagenoeg gehaald.

Viswater

De eisen ten aanzien van viswater hebben betrekking op de parameters zuurstof, ammoniak, koper en zink. In het bijzonder de zuurstofhuishouding voldoet in een zeer gering deel van de wateren, namelijk 2% van de monsterpunten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de zuurstofnorm voor viswater strenger is dan voor biologisch gezond water.

De waterkwantiteitsdoelstellingen hebben betrekking op het peilbeheer, de passeerbaarheid van kunstwerken en voldoende waterdiepte. In heel Zuid-Holland Zuid zijn barrières aanwezig voor migrerende vissen. De doelstellingen voor waterdiepte en een evenwichtig peilbeheer, met name niet te lage winterpeilen, worden in de Krimpenerwaard vrijwel gehaald. Op IJsselmonde is de situatie eveneens vrij goed mede door het verhogen van winterpeilen naar zomerpeil. In de andere beheersgebieden is de situatie voor vissen ongunstiger.

De doelstelling voor oevers richt zich op de aanwezigheid van migratie- en vestigingsmogelijkheden voor vis. Vooral boezemwateren voldoen aan de eisen. De meeste hoofdwatgangen voldoen nog niet aan de eisen.

Vaarwater

Het Merwedekanaal is het enige water met de functie vaarwater. Alle doelstellingen voor deze functie worden gehaald.